

Základný koncept tzv. malej asignácie na úrovni miest a obcí

Návrh implementácie nového participatívneho mechanizmu Asignácie z príjmov obcí a miest vrátane vytvorenie základných podkladových materiálov potrebných pre pilotné testovanie asignácie z príjmov miest a obcí na regionálnej úrovni.

Projekt „Občianska participácia na lokálnej úrovni“

realizovaný v rámci OP Efektívna verejná správa. KÓD projektu: 314011K070

1. ***Každý obyvateľ miest a obcí, ktorí majú trvalý pobyt v príslušnom meste a obci, bude môcť asigovať príslušnú sumu, ktorú určí obec podľa celkovej sumy, ktorú chce poskytnúť nepodnikateľským subjektom***

Obec je z právneho hľadiska korporáciou, t.j. spoločenstvom ľudí združených na územnom princípe. Vždy ide o osoby, ktoré majú trvalý pobyt v obci. V praxi to nemusí byť len fyzická osoba – občan Slovenskej republiky, môže to byť aj cudzinec, ktorý má udelený trvalý pobyt alebo dlhodobý pobyt v súlade so zákonom o pobyte cudzincov. Len tieto osoby môžu byť z právneho hľadiska obyvateľmi obce. Skutočnosť, či fyzická osoba je obyvateľom konkrétnej obce alebo ním nie je, je veľmi dôležitá preto, lebo len obyvateľ obce má podľa zákona právo zúčastňovať sa na jej samospráve. Zákon o obecnom zriadení priamo vyratúva, oprávnenia, ktoré sú obsahom zákonného práva obyvateľa obce. Ich výpočet je uvedený demonštratívny spôsobom, keďže v praxi nie je možné v súlade s Ústavou Slovenskej republiky vylúčiť aj iné formy realizácie tohto práva. Vždy však pôjde o to, aby obyvateľ obce mal reálnu možnosť aktívnym spôsobom zasahovať do výkonu samosprávy. Aj z dôvodu priamej aplikácie vládou schválenej Koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti ohľadom zapájania mládeže do dôležitých tém občianskej participácie tvorcovia tohto materiálu navrhujú určitú vekovú hranicu pre obyvateľa obce na 15. rokov. Takto sa rozšíri okruh subjektov pre asigovanie finančných prostriedkov aj na subjekty, ktoré z pohľadu zákonnej úpravy nedisponujú oprávneniami z pohľadu aktívnej účasti na správe vecí verejných, čo v tomto prípade môže byť úvodný pokus o postupné zapojenie mládeže do získavania informácií o miestnych pomeroch, aktivitách, ktoré sa priamo realizujú v ich obci.

Návrh na právnu úpravu : V súlade s konceptom tzv. malej asignácie z príjmov obce by subjektom, ktorý by mohol asigovať finančné prostriedky v príslušnom meste / obci bol každý obyvateľ obce, ktorý dovŕšil vek 15 rokov.

Návrh na otázku v dotazníku : Domnievate sa, že v prípade ak dôjde vo Vašej obci k schváleniu, že časť príjmov určených pre občiansku spoločnosť vo Vašej obci budú určovať obyvatelia obce vo forme asignácie , mali by to byť obyvatelia ktorí dovŕšili

- a) 15 rokov veku
- b) 18 rokov veku

2. Predmetnú sumu bude môcť obyvateľ obce poskytnúť právnickým osobám nezriadeným za účelom podnikania, ktoré sú v registri 2% dane, vykonávajúcim činnosť v príslušnej obci, ako aj cirkevným a rehoľným organizáciám.

Všetky nepodnikateľské subjekty, ako napríklad nadácie, neziskové organizácie, občianske združenia, fondy, rehole, farnosti a iné účelové zariadenia cirkví a náboženských spoločností, ktoré:

- a) sú v registri 2% dane, ktorý vedie Komora notárov Slovenskej republiky, alebo sú registrované ako rehole alebo farnosti v súlade s príslušnými predpismi svojej cirkvi
- b) majú sídlo v príslušnej obci, alebo
- c) pôsobia v obci v rámci svojich všeobecne prospešných aktivít,

môžu byť medzi subjektmi prijímateľov tzv. malej asignácie. V tomto prípade je dôležité, aby každá právnická osoba nezriadená za účelom podnikania, ktorá pôsobí a vykonáva všeobecne prospešné činnosti – teda činnosti prospešné pre obec, mohla sa uchádzať o získanie finančných prostriedkov z asignácie. V obciach zvyčajne pôsobia nielen tzv. svetské organizácie, ale aj cirkevné subjekty, ktoré vykonávajú mnohokrát dôležité činnosti pre obyvateľov obce, ako aj pre samotnú obec. Aj v tomto uvedený návrh ide kompatibilne s vládnyim materiálom o rozvoji občianskej spoločnosti, ktorý medzi prioritné úlohy zaradil zmapovanie súčasného stavu a trendov týkajúcich sa cirkví a náboženských spoločností ako súčastí občianskej spoločnosti na Slovensku. Táto skutočnosť ako aj filozofia je veľmi dôležitá pre rozvoj samotnej občianskej spoločnosti, nakoľko jej rozširovanie aj z pohľadu cirkevných subjektov obecne aktívnych v miestnej obci/meste, je dôležitým prvkom jej rozrastania aj na úrovni celoštátnej. Takto sa nám priamo v obciach a mestách začnú vytvárať rôznorodé právne subjekty, ktoré práve prostredníctvom spoločného dokumentu o rozvoji miestnej občianskej spoločnosti budú nielen prijímateľmi finančných prostriedkov z miestnej asignácie, ale spoločne by mali hľadať východiská pre rozvoj samotnej občianskej spoločnosti v obci ako aj pre jej aktívnu spoluprácu s obcou a jej zástupcami.

Zoznam týchto subjektov bude vychádzať z registra, ktorý vedie Komora notárov Slovenskej republiky a ktorý bude každoročne zverejňovaný k 31.01. príslušného kalendárneho roka. Takisto cirkevné subjekty doložia svoju právnu identitu z príslušných cirkevných registrov prípadne potvrdením registrového úradu. Predmetné subjekty, ktoré budú mať záujem sa uchádzať o finančné prostriedky z miestnych príjmov, požiadajú každoročne obec o zaradenie do Zoznamu právnických osôb, ktoré budú následne zverejnené v obci/meste ako subjekty, ktorým môže byť poukázaná asignácie z miestnych daní a príjmov.

Návrh na právnu úpravu: Predmetný režim tvorby Zoznamu právnických osôb majúcich záujem byť prijímateľom finančných prostriedkov je možné na úrovni miest a obcí riešiť Všeobecne záväzným nariadením

Návrh na otázku v dotazníku : Ste za vytvorenie mechanizmu prerozdelenia časti príjmov Vášho mesta alebo obce vo forme asignácie pre neziskové organizácie a cirkevné organizácie ktoré pôsobia vo Vašej obci ?

3.Koncepcia rozvoja občianskej spoločnosti v obciach a mestách – strategický materiál pre kvalitné naštartovanie asignácie z príjmov miest a obcí na miestnej úrovni.

Územná samospráva predstavuje partnerstvo štátu, územných korporácií na strane jednej a partnerstvo územných korporácií a občanov na strane druhej. Tieto partnerstvá tvoria neoddeliteľnú súčasť moderného demokratického štátu založeného na pluralite spoločenských a politických záujmov. Územná samospráva je určitým typom spoločenského záujmu, ktorý sa prejavuje predovšetkým v podobe záujmu na samoregulácii a samo rozhodovaní samotných subjektov správy. Na posúdenia úloh územnej samosprávy ako v zásade decentralizovanej inštitúcie verejnej moci je možné nazeráť z rôznych pohľadov. Podľa mnohých právnych teoretikov decentralizované riadenie má mnoho výhod pre demokratickú účasť, pre verejnú politiku, efektívnosť vládnutia a podobne. V samotnom procese decentralizácie je dôležitá samotná možnosť rozšíriť zapojenie verejnosti do rozhodovania na komunálnej úrovni. Miestna samospráva sa považuje za apolitickú oblasť miestnej demokracie.

Z historického hľadiska sa územná samospráva sformulovala ako prirodzená snaha miestnych komúní pred niečím sa brániť a súčasne slobodne konať v záujme riešenia miestnych potrieb a problémov. Územná samospráva sa tak postupne stáva nástrojom realizácie miestnych záujmov, ale zároveň aj prostriedkom racionalizácie miestnej správy z hľadiska potrieb a cieľov občianskej spoločnosti. Občianska spoločnosť má významný vplyv na podobu verejného priestoru. Podľa českej odborníčky Rakušanovej občianska spoločnosť je abstraktný pojem zahrňujúci všetky organizácie, ktoré združujú občanov na dobrovoľnej báze. Môžeme ju taktiež vymedziť ako organizovanú skupinu občanov, ktorý nie sú spojený so štátnymi orgánmi alebo obchodnými spoločnosťami. Európsky pohľad na občiansku spoločnosť by sa dal charakterizovať tak, že pôvodný nepomer a prevaha spoločnosti nad jednotlivcom dnes smeruje k akejsi rovnováhe.

Princíp delby moci v štáte sa zvykne zdôrazňovať osobitne k princípu aktívnej a diskutujúcej pluralistickej občianskej spoločnosti. Realizácia myšlienky demokratického právneho štátu si určite žiada aj nové inštitucionálne, právne upravené riešenia. Prepojenie základného práva občanov zúčastňovať sa správy vecí verejných poukazuje na to, že v prípade územnej samosprávy je obyvateľ objektom správy, ale aj ten, kto na výkone správy participuje. Pri územnej samospráve je špecifikom aj to, že rozsah jej moci presahuje správu, a pokrýva všetky miestne verejné záležitosti vrátane výkonu verejnej moci. Oproti orgánom štátu je špecifikom orgánov samosprávy to, že nesledujú vo svojej činnosti celospoločenský záujem, ale sa sústreďujú na napĺňanie potrieb a realizáciu úloh miestneho charakteru. Existencia rôznych záujmov na miestnej úrovni je potvrdením výskytu pluralizmu záujmov na miestnej úrovni.

Základným strategickým materiálom, ktorý vo svojej celkovej podobe odštartoval akékoľvek diskusie o vytvorení efektívneho finančného mechanizmu na regionálnej / lokálnej úrovni bol vládou Slovenskej

republiky schválený materiál Konceptia rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku v roku 2013. Tento dokument obsahuje základné východiská o stave občianskej spoločnosti na Slovensku, predstavu o strategických oblastiach rozvoja občianskej spoločnosti, prioritné strategické opatrenia i úlohy na najbližšie obdobie. Samotný materiál priamo konštatuje, že v poslednom období došlo k zvýšeniu participácie občanov v oblasti komunitného rozvoja, rozvoju formálneho ako aj neformálneho dobrovoľníctva ako aj k rozvoju aktivít v rôznych verejnoprospešných oblastiach. Súčasne však vládou schválený materiál sa zaoberá slabou finančnou podporou zo strany štátu pre samotný občiansky aktivizmus a občiansku participáciu. Na základe dôkladných analýz Konceptia navrhla štyri zásadné prístupy verejnej správy / v našom prípade to budeme prenášať výlučne na samosprávu ako jeden zo subjektov verejnej správy/ - k neziskovým organizáciám a to :

- a) Posilňovanie legislatívy a mechanizmov potrebných pre fungovanie slobodnej a nezávislej občianskej spoločnosti a pre účasť občanov na verejnom rozhodovaní
- b) Vytváranie mechanizmov na podporu občanov a neziskových organizácií, ktoré posilňujú sociálny kapitál a verejnú diskusiu
- c) Pomenovanie oblastí, v ktorých samospráva počíta s aktívnou úlohou neziskových organizácií pri zabezpečovaní verejných služieb a nastavenie podmienok na rovnoprávne postavenie neziskových organizácií pri poskytovaní týchto služieb a činností
- d) Otváranie tém, v ktorých samospráva a neziskové organizácie zdieľajú ciele, vytváranie mechanizmov spolupráce

Vládny materiál rozdelil dôvody pre zapojenie neziskových organizácií do plnenia úloh samosprávy do dvoch základných okruhov. Prvý okruh predstavujú hodnotové dôvody, pri ktorých je dôležité, aby došlo k zapojeniu neziskových organizácií do spravovania vecí verejných vrátane tvorby verejných politík. Druhý okruh predstavujú praktické a ekonomické dôvody, v rámci ktorých je dôležité, ako predstavitelia samosprávy pomenujú oblasti, v ktorých s aktivitou neziskových organizácií počítajú. V týchto oblastiach je dôležité, aby predstavitelia samosprávy zadefinovali charakteristiky služieb a kritériá, podľa ktorých budú posudzovať kvalitu a efektivitu služieb, o ktoré majú záujem.

V oboch prípadoch je kľúčové, aby predstavitelia samosprávy a neziskových organizácií zdieľali informácie. Samospráva musí poskytnúť informácie o svojich objednávkach, ktoré formuluje na základe priorit vo verejných politikách na strane jednej a neziskové organizácie o všeobecne prospešných aktivitách a službách, ktoré neziskové organizácie môžu ponúknuť (a sú schopné zabezpečiť), ale aj o potrebách cieľových skupín. Pokiaľ ide o úlohu samosprávy ako objednávateľa, v tomto prípade má samospráva veľmi jasnú predstavu o službe, ktorú potrebuje zabezpečiť. (v tomto prípade často neziskové organizácie vstupujú do súťaže s podnikateľskými subjektmi) Na rozdiel od tohto systému objednávok samospráva vstupuje omnoho menej do definovania rámca aktivít, ktoré budú neziskové organizácie v príslušnom meste alebo obci realizovať, a tak by mohla otvárať príležitosti pre súťaž rôznych prístupov v rámci zadaných priorit. V doterajšej praxi sa tento typ vzťahu napriek deklarovaným zámerom výrazne nepresadil. Výhody takéhoto partnerstva spočívajú najmä v zdieľaní zdrojov (finančných, organizačných , personálnych), pri realizovaní cieľov, na ktorých sa *samospráva a neziskové organizácie zhodnú.*

V rámci zvýšenia participácie občanov v oblasti komunitného rozvoja by malo dochádzať k aktivizácii komunitných organizácií, cirkevných a rehoľných právnických osôb, ktoré výraznejšie budú vstupovať do komunikácie s obcou či mestom a súčasne budú bojovať za svoje práva a záujmy. Príslušníci jednotlivých organizácií sa budú zároveň viac angažovať aj v prospech komunitno – obecného záujmu. Strategickým dokumentom takéhoto priblíženia občanov obce bude Konceptia rozvoja občianskej spoločnosti mesta / obce. Zástupcovia občianskej spoločnosti spoločne pripraví Konceptiu rozvoja občianskej spoločnosti v obci, ktorú predložia na diskusiu a doplnenie Komisii obce / mesta pre rozvoj občianskej spoločnosti. Spoločný materiál predložia obecnému zastupiteľstvu na schválenie. Takáto možnosť bude novým, inovatívnym prvkom v rámci posunu celoslovenskej Konceptie rozvoja občianskej spoločnosti na úroveň miest a obcí, a bude predstavovať výrazný pokrok v možnosti občanov vstupovať do rozvoja nielen obce, ale aj občianskej spoločnosti v rámci obce. Dôjde k nárastu obecnej podpory dôležitých obecných účelov, narastie podpora obecnej dobročinnosti a vytvorí sa unikátny, v rámci celej Európy, odborný základ pre naštartovanie kvalitnej asignácie na miestnej úrovni.

V prípade obojstranného záujmu mesta / obce a neziskových, cirkevných a rehoľných organizácií pôsobiacich v príslušnom regióne, títo v spoločnom dialógu vytvorí a schváli Konceptiu rozvoja občianskej spoločnosti príslušného mesta alebo obce. Obe strany v ňom pomenujú oblasti spolupráce v témach a problémoch, ktoré sú v kompetenciách oboch strán, východiskové hodnoty a princípy vzájomného vzťahu, ako aj záväzky oboch strán pri naplňaní spoločných cieľov. V Konceptii rozvoja občianskej spoločnosti príslušného mesta alebo obce bude okrem iného:

- a) zoznam právnych foriem, ktoré pôsobia a vykonávajú činnosť v meste / obci
- b) zoznam účelov, ktoré považuje občianska spoločnosť ako aj obec/mesto za dôležité pre samotný rozvoj obce a občianskej spoločnosti
- c) Pomenovanie oblastí, v ktorých samospráva počíta s aktívnou úlohou neziskových, cirkevných a rehoľných organizácií pri zabezpečovaní a skvalitňovaní rozvoja obce / mesta a nastavenie podmienok na rovnoprávne postavenie týchto organizácií pri poskytovaní týchto služieb a činností
- d) Otváranie tém, v ktorých samospráva a neziskové, cirkevné a rehoľné organizácie zdieľajú ciele, vytváranie mechanizmov spolupráce

Návrh na právnu úpravu: Predmetný režim tvorby obecnej Konceptie rozvoja občianskej spoločnosti na území obce bude možné zakomponovať do Zákona o podpore regionálneho rozvoja pri uplatnení partnerstva obce a príslušnej občianskej spoločnosti. Išlo by o jeden zo základných strategických dokumentov určujúci stratégiu rozvoja komunitnej občianskej spoločnosti pomocou jednotného súboru priorít a cieľov, na dosiahnutie ktorých v rámci obecnej občianskej spoločnosti môžu použiť aj navrhovaný mechanizmus miestnej asignácie na rozvoj obecných prospešných účelov. Predmetnú oblasť je možné na úrovni miest a obcí riešiť aj všeobecne záväzným nariadením.

Návrh na otázku v dotazníku : Ste za vytvorenie tvorby strategického dokumentu medzi obcou a občianskou spoločnosťou v obci, ktorý by vznikol na základe spoločného konsenzu obecného a občianskeho sektora a ktorý by mal za úlohu kvalitatívne ako aj kvantitatívne rozvinúť vzťah medzi oboma sektormi?

4. Obecné zastupiteľstvo obce prijme dve zásadné strategické rozhodnutia, ktorými posunie vlastnú obecnú občiansku spoločnosť na kvalitatívne novú úroveň. Jedným rozhodnutím bude schválenie Koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti v príslušnej obci / meste, ktorou jednak deklaruje významný záujem na partnerstve obecného sektora a sektora občianskej spoločnosti v obci. Potvrdením tohto koncepčného materiálu by malo byť rozhodnutie o schválení tzv. malej asignácie na území obce, kde samotné zastupiteľstvo rozhodne, koľko finančných prostriedkov zo svojich príjmov, ktoré nie sú účelovo viazané, určí na rozdelenie medzi neziskové, cirkevné a rehoľné organizácie.

Právo obce na územnú samosprávu predstavuje jednu zo základných demokratických hodnôt. Obsahom tohto práva je okrem iného aj právo obce na samostatné hospodárenie s vlastným majetkom a finančnými prostriedkami. Hospodárska samostatnosť a nezávislosť je základom pre obec v postavení verejnoprávnej korporácie ako právnickej osoby. Práve vlastné finančné prostriedky a vlastný majetok, ako aj s tým súvisiaca možnosť samostatne o nich rozhodovať je materiálne technická základňa, z ktorej sa odvodzuje skutočná možnosť samostatne spravovať svoje záležitosti. Hospodárenie s majetkom obce a s jej finančnými prostriedkami je originálnou kompetenciou obce, ktorá združuje svojich obyvateľov.

Rozhodovanie o nakladaní s majetkom obce je rozdelené medzi orgány obce. Pri nakladaní so svojim majetkom má síce obec po formálnej stránke postavenie subjektu súkromného práva, no samotný zákon o majetku obcí ustanovuje niektoré obmedzenia, ktoré nie sú typické pre majetkové hospodárenie iných súkromnoprávných subjektov. Ústavný súd SR vyvodil právny názor, podľa ktorého „majetok obce ako majetok verejnoprávnej korporácie slúžiaci predovšetkým na plnenie jej úloh daných kompetenciami pri výkone samosprávy, ktoré sa realizujú v prospech jednotlivých subjektov práva majúcich k územiu obce právne relevantný vzťah, nemožno z hľadiska právneho režimu nakladania s ním porovnávať s majetkom iných subjektov súkromného práva. Potreba odlišného režimu je daná snahou usmerniť využívanie majetku obce na plnenie úloh verejnoprávnej povahy, chrániť majetok obce pred jeho zneužitím a pred neehospodárnym nakladaním a zabezpečiť jeho čo najefektívnejšie zhodnocovanie a zveľaďovanie“. Súčasne v inej veci Ústavný súd SR určil, že subjektom tvoriaci personálny substrát obce nemožno uprieť prístup k základným ústavným právam, v ktorých je inkorporovaná priama participácia na výkone územnej samosprávy, čím dochádza k naplneniu princípu suverenity občanov umožňujúcej im zúčastňovať sa na správe vecí verejných. Pritom aj priama participácia vykazuje znaky právnej záväznosti, nemá rýdzo konzultatívny charakter.

Podľa zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "Zákon o rozpočtových pravidlách"), ustanovenie § 5 ods. 1 vymenúva príjmy rozpočtu obce.

Ustanovenie § 5 ods. 3 toho istého zákona uvádza, že príjmy rozpočtu obce podľa ods. 1 písm. g) až j) môže obec použiť len v súlade s účelom, na ktorý sa prostriedky poskytnú. Účelovo viazanými príjmami obce sú dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov, dotácie na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy sa poskytujú na základe osobitných predpisov, napr. Zákon č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení. V prípade poskytovania dotácií zo štátnych (účelových) fondov poskytuje

okrem zákonnej regulácie právnu oporu aj normatívna interná inštrukcia príslušného správcu štátneho (účelového) fondu, najmä jeho štatút. Účelovo viazanými príjmami obce sú aj ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok, účelové dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov, napr. Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, prostriedky z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na konkrétny účel. Zákon o rozpočtových pravidlách, ustanovenie § 19 ods. 1 prvá veta ukladá povinnosť použiť verejné prostriedky len na účely, ktoré sú v súlade s osobitnými predpismi.

Podľa zákona o rozpočtových pravidlách, ustanovenie § 5 ods. 1 písm. a)-f), k príjmom rozpočtu obce, ktoré nie sú účelovo viazané zaraďujeme výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu (zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady), nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona, úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce, sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou, dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce, podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu (zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov) ako aj iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi. Podľa ods.3 tohto istého ustanovenia, o použití vlastných príjmov rozpočtu obce rozhoduje obec samostatne. To neplatí pri dare, ak darca určí účel, na ktorý sa majú darované prostriedky použiť. Za vlastné príjmy sa považujú aj príjmy podľa ods. 1 písm. k), ak tak ustanoví osobitný predpis.

Špecifický charakter výkonu územnej samosprávy je najviac evidentný pri normotvorbe územnej samosprávy, ktorá je jednou z podstatných foriem činností územnej samosprávy. Vymedzením samostatnej normotvornej pôsobnosti zákonodarca určil rámec umožňujúci vydávať všeobecne záväzné nariadenia obciam aj bez zákonného splnomocnenia, pokiaľ sú vydávané vo veciach územnej samosprávy, ako aj na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona.

Takéto všeobecne záväzné nariadenia sú prijímané na úrovni samospráv aj dnes a následne obecné zastupiteľstvá určujú v rámci rozpočtu organizácie, na ktoré predmetné finančné prostriedky budú poukázané. Prelomenie tejto originálnej kompetencie tzv. malou asignáciou môže priniesť veľký prelom pri zapájaní verejnosti do rozhodovania a určitej časti samosprávnych financií pre kvalitnejší rozvoj občianskej spoločnosti v príslušnej obci/meste.

Asignácia z príjmov obce môže byť v príslušnej obci vytvorená zastupiteľstvom, ktoré svojim rozhodnutím okrem iného určí celkovú výšku finančných prostriedkov, ktorú chce poskytnúť neziskovým, cirkevným a rehoľným subjektom a z tejto sumy určí percentuálnu výšku sumy určenú pre asignáciu obyvateľmi obce neziskovým, cirkevným a rehoľným organizáciám, ktoré budú v Zozname prijímateľov miestnej asignácie vedenej obcou. Predmetná výška sumy bude určená z príjmov, ktoré nemá obec/mesto účelovo viazané na výkon prenesenej štátnej správy. Schválená výška finančných prostriedkov určených na asignáciu sa vydeli počtom obyvateľov obce, ktorí dovŕšili 15.rokov veku. Takto sa získa suma v eurách, ktorá pripadne na jedného obyvateľa obce/mesta, ktorý bude mať oprávnenie asigovať ako aj výška asignácie z miestnych príjmov, ktorá bude deklarovať mieru účasti obyvateľov na prerozdeľovaní finančných prostriedkov v predmetnej obci/ meste.

Návrh na právnu úpravu: Predmetný režim vytvorenia miestnej asignácie z príjmov obce je možné riešiť vo forme všeobecne záväzného rozhodnutia obce, ktoré priamo nastaví pravidlá pre zavedenie priameho prerozdelenia časti finančných prostriedkov z miestnych príjmov. Z pohľadu väčšej právnej istoty ako aj dôvery v uvedený inštitút sa navrhuje vstup do zákonnej úpravy zákonov o majetku obce ako aj o do zákona o obecnom zriadení.

Návrh na otázku v dotazníku : Ste za vytvorenie tvorby nového finančného mechanizmu na úrovni obce, v rámci ktorého by priamo obyvatelia obce určovali, ktorej organizácií poukáže obec časť zo svojich príjmov určených na obecne prospešné účely?

5. Schéma projektového návrhu implementácie nového participatívneho mechanizmu Asignácie z príjmov obcí a miest vrátane vytvorenia základného koncepčného materiálu potrebného pre pilotné testovanie asignácie z príjmov miest a obcí na regionálnej úrovni.

a) občianska spoločnosť v obci (meste) jej zástupcovia (neziskové organizácie, cirkevné a rehoľné organizácie) na základe iniciatívy miestnych komunít vytvoria koncepčný materiál o rozvoji občianskej spoločnosti v príslušnej obci v štruktúre navrhutej v časti 3 tohto materiálu

b) koncepciu rozvoja občianskej spoločnosti v obci predložia vytvorenej komisii pre rozvoj občianskej spoločnosti , kde spoločne s poslancami predložia predmetný materiál na schválenie obecnému zastupiteľstvu

c) obecné zastupiteľstvo schváli koncepciu o rozvoji občianskej spoločnosti ako strategický materiál zapojenia relevantných organizácií do partnerstva s obecným sektorom

d) obecné zastupiteľstvo rozhodne vo forme všeobecne záväzného nariadenia o procese asignácie z príjmov obce na obecne prospešné účely a schváli proces jej realizácie

e) v súlade s podmienkami určenými podľa písmena d) tohto bodu neziskové, cirkevné a rehoľné organizácie, ktoré budú mať záujem prijať finančné prostriedky z asignácie z miestnych príjmov požiadajú obec o zápis do zoznamu prijímateľov miestnej asignácie k 30.januáru príslušného roka

f) obyvatelia obce budú môcť osobne alebo elektronicky v súlade s podmienkami určenými obcou rozhodnúť, ktorej organizácií poukážu finančné prostriedky, ktoré pripadli na jedného obyvateľa obce do 30.marca príslušného roka

g) obec poukáže v mesiaci apríl finančné prostriedky na účty prijímateľov ,podľa reálne získaných finančných prostriedkov o ktorých rozhodli obyvatelia obce svojim rozhodnutím

h) obec takisto určí termín použitia získaných finančných prostriedkov prijímateľmi a súčasne rozhodne akým spôsobom sa budú prerozdeľovať finančné prostriedky, ktoré obyvatelia obce nevyužili pre priame prerozdelenie vo forme asignácie.

Vypracoval: JUDr. Peter Haňdiak

Spracovanie konceptu bolo spolufinancované z EÚ - ESF a OP EVS.

Európska únia
Európsky sociálny fond